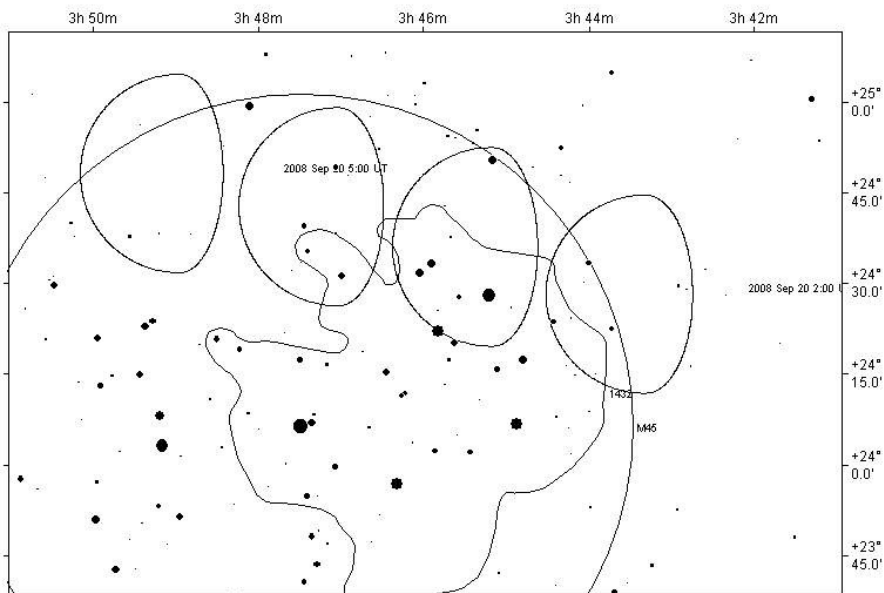

Plejády

(tentokrát) i tečně

Dvacátého září časně ráno pokračuje letošní série zákrytů otevřené hvězdokupy M45 Měsícem. K úkazu dojde za velmi příznivých okolností a navíc máme možnost si jeho sledování vylepšit onou pověstnou třesničkou na dortu.

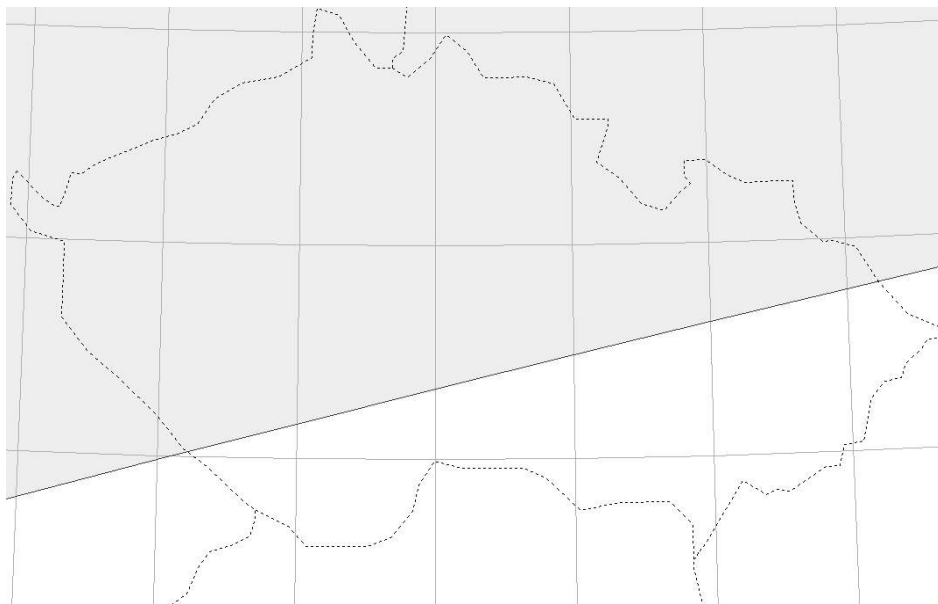
Zákryty nastanou v noci z pátku na sobotu a proto ani příliš nevodí, že to bude až mezi čtvrtou a šestou hodinou SELČ, ráno. Plejády se budou v tu dobu nacházet 65° vysoko nad jižním obzorem. Nevýhodami je, že Měsíc projde pouze severní částí hvězdokupy a lépe pozorovatelné budou, vzhledem k fázi Měsíce po úplňku, výstupy hvězd za temným okrajem. Na připojeném obrázku je zachycena poloha Měsíce vůči hvězdokupě v intervalu 1 hodina (2:00 UT až 5:00 UT).

V následující tabulce jsou uvedeny parametry zákrytů jasnějších hvězd (časy platí pro Hvězdárnu v Rokycanech):

Day y m d	Time h m s	P	Star No	Mag	Moon		CA o	PA o	VA o	WA o
					Alt	Az				
080920	022128	D	539SB6	4.3	64	163	-63S	101	114	115
080920	025926	D	541cB8	3.9	65	183	-16S	149	147	162
080920	032016	R	541cB8	3.9	64	194	16S	180	171	194
080920	032712	R	538cB8	5.7	64	198	33N	312	299	325
080920	032800	R	539SB6	4.3	64	198	61S	226	214	239
080920	035456	R	542 B8	5.8	62	211	72S	237	215	250

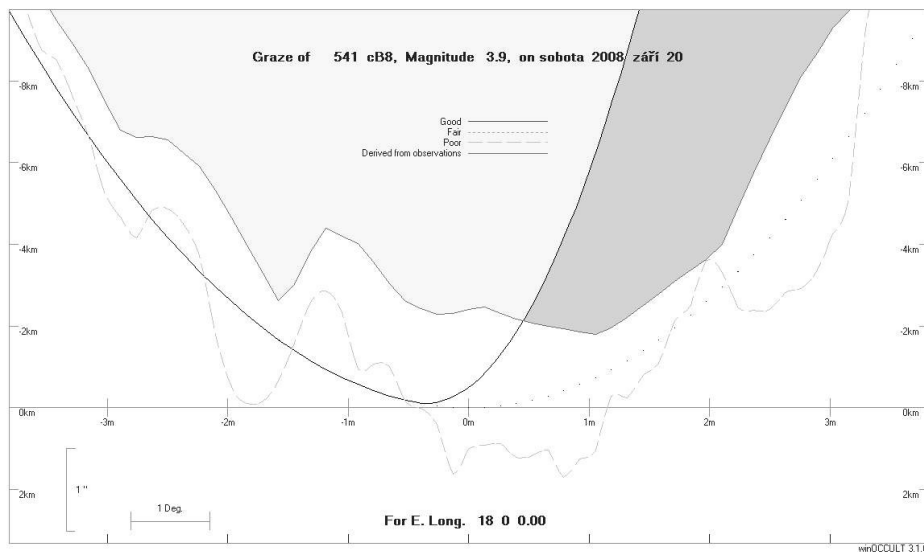
A kde je slibovaná třešnička na dortu? Zákryt jednoho z Kuřátek, hvězdy Maia s jasností 3,9 mag., budeme mít možnost pozorovat z našeho území, krátce po páté hodině SELČ, jako tečný. Jen je třeba být ve správnou chvíli na správném místě. Na připojených obrázcích se můžete seznámit s tím, kdy a kam je třeba postavit dalekohled s průměrem objektivu alespoň 100 mm, který by měl dle výpočtů provedených programem Occult stačit k pozorování.

Vzhledem k tomu, že v pátek a v sobotu bude probíhat v Plzni akce Věda a technika v ulicích a současně i Dny Rokycan v sídle pobočky, nebude v západních Čechách za tímto velice nadějným tečným zákrytem organizována expedice. To však neznamená, že by se nemohli najít jednotlivci, případně i skupina, která by za

příznivého počasí za tímto zákrytem vyrazila. Na připojeném obrázku můžete posoudit i možný průběh pozorování podle teoretického profilu Měsíce. Podklady pro případné pozorování je možno získat na Hvězdárně v Rokycanech (mail halir@hvr.cz, případně tel. 371 722 622).

M. Rottenborn

Deep sky obloha jednoduchými prostředky

Pozorování tzv. „deep sky“ objektů, tedy objektů „hluboké oblohy“ je jednou z fascinujících oblastí astronomie. Pro člověka, který má rád noční oblohu a nechce se věnovat některému z odborných programů jsou právě „procházky“ mezi objekty vzdálené oblohy asi tím největším zážitkem, kterého se mu může dostat. Je nutno si uvědomit, že vlastně mezi „deep sky“ objekty musíme zařadit vše, co se nachází mimo naši sluneční soustavu. Tedy např. dvojhvězdy, galaxie, hvězdokupy či mlhoviny.

K prohlídce řady „deep sky“ objektů nepotřebujete žádný mohutný dalekohled. Naopak u některých z nich je nejlepší využít triedr s parametry 10 x 50. Jediné, co musíte bezpodmínečně zajistit, je použití co nejpevnějšího stativu. Dalekohled v jakkoli pevné ruce nikdy neudržíte v takovém klidu, který je ke sledování většinou mlhavých objektů s malou jasností a nevelkými úhlovými rozměry potřebný.

Před pozorovateli využívajícími triedr nebo malý dalekohled

je otevřen celý vesmír. Mohou si prohlížet stovky otevřených hvězdokup, rozlišit tisíce dvojhvězd a dokonce jim nejsou nedostupné ani určité detaily ve strukturách nejjasnějších galaxií. A to všechno s dalekohledem od průměru objektivu 15 cm. Je jasné, že větší průměry vám zprostředkují více

detailů a jasnější pohled na tyto velkolepé objekty.

Na připojených obrázcích si můžete prohlédnout kresby několika z nich. Je nutno mnoho cviku i malířské zručnosti k tomu, aby se vaše vlastní kresby alespoň přiblížily těmto obrázkům. Ale

uznejte, nestojí to za námahu zpracovat si a vlastnoručně nakreslit svůj katalog těch nejkrásnějších „deep sky“ objektů. Další výzvou se může vzdálený vesmír stát samozřejmě i pro fotografy, jimž se v poslední době do rukou dostala mocná zbraň - digitální fotografie. I v tomto případě se ovšem nesmíte nechat odradit prvními zákonitými neúspěchy. Pouze systematická a vytrvalá snaha vás může

posunout mezi zkušené a úspěšné astrofotografy.

*Použité obrázky: M17 kresba Darren Bushnall
M13 Dave Weldrake
M15 Darren Bushnall
M57 Darren Bushnall
Eta Carina Dave Weldrake*

ASTRONOMICKÉ informace - 9/2008 (221)

Rokycany, 21. srpna 2008